

Робоча програма з усної народної творчості для здобувачів вищої освіти ОП «Філологія. Українська мова та література, редагування», «Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література» зі спеціальностей (напрямів підготовки) 035 Філологія. Українська мова та література, 014 Середня освіта. Українська мова і література.

Розробники: Євмененко О.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології Маріупольського державного університету

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української філології Маріупольського державного університету

Протокол від 31 серпня 2023 р., № 1

© Євмененко О.В., 2023 р.

© Маріупольський державний університет, 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> <u>03 Гуманітарні науки</u>	Нормативна	
Модулів – 1	ОПП: Філологія. Українська мова та література, редагування Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		I	I
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальності: 035.01 Філологія. Українська мова та література 014.01 Середня освіта. Українська мова і література	1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		96 год.	108 год.
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: засвоєння знань з історії та теорії української усної народної творчості, висвітлення специфіки її жанрів, їх історії і поетики, взаємодії фольклору і літератури, вміння через минуле українського народу бачити його сучасне, сприяння формуванню фольклорної, культурознавчої компетенції педагога-словесника.

Завдання:

- сформувати поняття про специфіку фольклору, закономірності розвитку;
- ознайомити студентів з жанровою системою українського фольклору, історією і поетикою окремих жанрів;

- виробити вміння бачити та адекватно інтерпретувати народнопоетичні художні засоби;
- ознайомити з історією фольклористичних досліджень і принципами наукової класифікації фольклорного фонду.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі:

«Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література» ОК 19. ОКПП

1.2.9

«Філологія. Українська мова та література, редагування» ОК 18. ОКПП 1.2.8.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних

компетентностей:

Для ОП Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література

КЗ-2 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (креативність).

КЗ-4 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого вираження.

КП-2 Розуміння закономірностей літературного процесу, основних проблем теорії літератури, сучасних тенденцій розвитку стилів і жанрів української та зарубіжної літератури, художнього значення літературних творів для формування духовності людини; здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури від давнини до сучасності.

КП-8 Здатність до прогнозування результатів освітнього процесу, пошуку, аналізу та використанню інформації з різних джерел. Оволодіння навичками самостійного навчання, підвищення професійної кваліфікації, навчання упродовж усього життя.

Для ОП Філологія. Українська мова та література, редагування

КЗ-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

КЗ-7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

КЗ-10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КП-7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

КП-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

КП-10 Здатність здійснювати літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання:

Для ОП Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література

РН 3 Володіння знаннями з літературознавства, історії та теорії української та зарубіжної літератур; усвідомлення історії українського письменства як тяглості літературно-мистецьких форм та закономірних явищ, знання основних літературознавчих фактів.

РН 4 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів.

РН 11 Уміння виконувати критичний самоаналіз навчально-виховної діяльності з метою її удосконалення.

РН 13 Знання завдань національно-патріотичного виховання дітей та молоді; вміння визначити принципи і методи виховання учнів.

Для ОП Філологія. Українська мова та література, редагування

РН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

РН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів.

РН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції славістики, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Фольклор як автономна естетична система

Тема 1. Фольклор – невід’ємна складова національної культури

Предмет і завдання курсу. Походження терміну «фольклор». Соціальна природа фольклору. Поняття фольклорного тексту, його варіантів. Жанрове багатство фольклорних творів, їх пізнавально-виховна спрямованість. Національна специфіка українських фольклорних творів. Зв’язок фольклору з іншими формами духовної культури. Спільне і відмінне у фольклорі та художній літературі. Фольклор і ментальність народу. Доля фольклору в ХХІ столітті.

Інтернаціональне і національне у фольклорі. Художній час і простір фольклорних творів.

Тема 2. Роди і жанри фольклору

Роди фольклору. Жанрова система. Походження і становлення жанрів. Проблема збереженості жанрів фольклору.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Українська народна міфологія та обрядова творчість

Тема 1. Українська народна міфологія. Міфологія і фольклор

Основні етапи розвитку. Міфологічні уявлення давніх українців (пантеон богів, уявлення про дерево життя, віщого птаха тощо). Міфологія і фольклор. Функції замовлянь. Трудові пісні, їхня специфіка, призначення. Зміст і структура народного обряду. Обрядова поезія. Магічний смисл обрядових дій.

Тема 2. Календарно-обрядова поезія

Основні цикли обрядової поезії. Різдвяний обрядовий фольклор, його провідні мотиви. Веснянки, великодні, русальні, купальські пісні, специфіка, види, зв’язок із обрядом. Жнивварська поезія і обрядовий контекст. Звеличення праці у піснях. Естетика поезії. З історії дослідження календарно-обрядової поезії. Зв’язок календарно-обрядової поезії з художньою літературою.

Тема 3. Родинно-обрядова поезія

Родильний обряд. Величальні пісні про народження дитини. Пісні обряду хрещення. Весільний обряд. Пісні весільного обряду, їхня тематика, художня своєрідність. Поховальний обряд. Голосіння як вид родинно-обрядової поезії. Види голосінь. «Олітературнення» родинно-обрядової поезії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Жанрова система українського фольклору

Тема 1. Український народний епос

Виникнення і розвиток героїчного епосу. Класифікація дум. Кобзарі та бандуристи. Кобзарські думи. Образна система дум. Особливості композиції і мови.

Тема 2. Історичні пісні

Історичні пісні, проблематика, основні тематичні групи пісень. Образи історичних діячів. Ідейний зміст і художня форма історичних пісень. Спільне й відмінне в думах та історичних піснях. Зв'язок жанрів героїчного епосу з художньою літературою. Виконавці дум та історичних пісень.

Тема 3. Балада в системі жанрів українського фольклору

З історії дослідження жанру. Класифікація балад. Тематичні цикли балад. Специфіка баладного сюжету. Характер конфлікту. Поетика балад. Особливості образотворення. Мова балад. Зв'язок балад з художньою літературою.

Тема 4. Українські ліричні пісні.

Суспільно-побутові пісні. Тематика суспільно-побутових пісень. Козацькі пісні, їх виникнення й побутування, патріотичне спрямування. Рекрутські пісні. Чумацькі пісні, їх виникнення. Мотиви чумацьких пісень, їх образність. Наймитські, заробітчанські пісні. Ідейний зміст і художня форма цих пісень. Пісні українських січових стрільців, їх виникнення, патріотична спрямованість. Пісні української повстанської армії, їх виникнення, патріотична спрямованість. Ідейний зміст і художня форма пісень. Пісні-гімни.

Родинно-побутові пісні. Тематика родинно-побутових пісень. Пісні про кохання. Мотиви пісень про кохання. Пісні про сімейне життя. Мрії і сподівання жінки. Естетика пісень про жіночу долю. Удовині та сирітські пісні, їх мотиви. Жартівливі родинно-побутові пісні. Пісенна лірика і художня література. З історії дослідження родинно-побутових пісень.

Пісні літературного походження. З історії жанру, ознаки, авторство. Літературно-фольклорні зв'язки. Романси, їх виховне значення.

Тема 5. Пісні-монострофи

Коломийка. Походження терміна «коломийка». З історії дослідження коломийки. Відображення в коломийках світогляду народу. Регіони побутування коломийок. Коломийка в репертуарі сучасних виконавців. Тематика коломийок. Художні та композиційні особливості коломийок. Педагогічний оптимізм коломийок. Частівка, її особливості, побутування. Інші регіональні жанри (співанки-хроніки).

Тема 6. Казки

З історії дослідження жанру. Класифікація казок. Принципи художнього показу персонажів, елементи фантастики, поетика і стиль. Драматизм сюжетного конфлікту. Оформлення казкової оповіді. Фантастично-героїчні казки, їх походження, характерні риси.

Казки про тварин, основні теми, ідеї й образи. Соціально-побутові казки. Естетика казок. Утвердження морального ідеалу народу. Сатиричні елементи в казках. Зв'язок казок з художньою літературою.

Тема 7. Неказкова проза

Легенди та перекази. З історії жанру. Види. Образна система народних легенд та переказів. Міфологічні легенди. Онтологічні легенди. Апокрифічні легенди. Історичні легенди та перекази. Легенди і перекази про Івана Мазепу, Семена Палія, Петра Калнишевського, Олексу Довбуша, Устима Кармалюка. Фантастичні оповіді про Г. Сковороду, Тараса Шевченка та ін. Використання легенд, їх мотивів і образів у художній літературі (Марко Вовчок, М. Старицький, Г. Хоткевич, М. Коцюбинський, Ю. Мушкетик та ін.). Анекдоти, з історії жанру, основні тематичні групи, особливості поетики. Народні повір'я. Основні тематичні групи народних байок, анекдотів.

Тема 8. Прислів'я та приказки. Загадки

Жанрові особливості прислів'їв та приказок. Їх походження і тематика, художні особливості. Класифікація паремій. Відображення у прислів'ях і приказках ментальності українців. Визначення жанру загадки. Тематика, структура, пізнавальна, дидактична, логічна, естетична функції, мова загадок. Бувальщини. Використання загадок у різних жанрах народної творчості, художній літературі.

Тема 9. Народна драма

Визначення жанру. Витоки драми з обрядів. Її особливості. Естетика діалогу в поезії. Народні вистави «Коза» і «Маланка». Вертеп. Вивчення народної драми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Місце фольклору в системі професійної підготовки вчителя-словесника

Тема 1. Роль і місце УНТ в системі професійної парадигми майбутнього вчителя української мови й літератури

Вивчення окремих жанрів фольклору в загальноосвітніх закладах: календарно-обрядової поезії, родинно-обрядової поезії, дум та історичних пісень, суспільно-побутових пісень, українських народних казок, легенд та переказів, пареміографії.

Тема 2. Дитячий фольклор

З історії жанру. Колискові пісні, їх жанрові особливості. Забавлянки, пестушки, дражнилки. Мова дитячого фольклору. Естетика дитячого фольклору.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Фольклор як автономна естетична система												
<i>Тема 1.</i> Фольклор – невід’ємна складова національної культури	4	1	-			3	8	2				6
<i>Тема 2.</i> Роди і жанри фольклору	4	1	-			3	3					3
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	8	2	-			6	11	2	-			9
Змістовий модуль 2. Українська народна міфологія та обрядова творчість												
<i>Тема 1.</i> Українська народна міфологія. Міфологія і фольклор	6	-	2			4	9					9
<i>Тема 2.</i> Календарно-обрядова поезія	10	1	-			9	9		2			7
<i>Тема 3.</i> Родинно-обрядова поезія	5	1	-			4	7					7
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	21	2	2			17	25	-	2			23
Змістовий модуль 3. Жанрова система українського фольклору												
<i>Тема 1.</i> Український народний епос	13	1	2			10	13	2				11
<i>Тема 2.</i> Історичні пісні	8	1	-			7	5					5
<i>Тема 3.</i> Балада в системі жанрів українського фольклору	8	1	1			6	8	1				7
<i>Тема 4.</i> Українські ліричні пісні	3	-	1			2	9	1				8
<i>Тема 5.</i> Пісні-монострофи	5	1				4	6					6
<i>Тема 6.</i> Казки	14	2	2			10	11		2			9

Тема 7. Неказкова проза	10	2	-			8	9					9
Тема 8. Прислів'я та приказки. Загадки	10	1	-			9	5					5
Тема 9. Народна драма	5	1	-			4	5					5
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>76</i>	<i>10</i>	<i>6</i>			<i>60</i>	<i>71</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			<i>65</i>
Змістовий модуль 4. Місце фольклору в системі професійної підготовки вчителя- словесника												
Тема 1. Роль і місце УНТ в системі професійної парадигми майбутнього вчителя української мови й літератури	10	1	-			9	10	2	-			8
Тема 2. Дитячий фольклор	5	1	-			4		-	-			3
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>-</i>			<i>13</i>	<i>13</i>	<i>2</i>	<i>-</i>			<i>11</i>
Усього годин	120	16	8			96	120	8	4			108

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських занять)

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1	Українська народна міфологія. Міфологія і фольклор	Розглянути міфологічні уявлення давніх українців, з'ясувати магічний смисл обрядових дій	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
3	Український народні думи та історичні пісні	Проаналізувати твори, визначати жанрову специфіку героїчного епосу	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
4	Українські народні балади та родинно-побутові пісні	Проаналізувати специфіку баладного сюжету, характер конфлікту, визначити мотиви ліричних пісень	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
5	Народна казка	Проаналізувати народні казки, визначити жанрову специфіку казок, з'ясувати структуру казок, поетику жанру	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
Разом:			8	

6. Самостійна робота

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекційних занять	16
2	Підготовка до практичних/семінарських/лабораторних занять	26
3	Підготовка до екзамену	30
4	Виконання індивідуальних завдань	24
Разом		96

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з усної народної творчості представлені у вигляді тем пошукових робіт з фольклору та фольклористики, аналізом українських фольклорних збірників та наукових праць українських та зарубіжних фольклористів, а також створенням лепбуку (за шкільною програмою).

8. Методи навчання

Основні методи навчання: лекції, семінарські заняття, презентації, реферування, конспектування, лепбук.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять у формі поточного контролю (тестування за змістовими модулями, усне опитування), а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (пошуково-аналітичні завдання, презентації, лепбуки).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

10. Критерії оцінювання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання дисципліни.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на занятті

<i>Бали за окремий вид навчальної діяльності</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
0 балів	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1 бал	<ul style="list-style-type: none"> - фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них
2 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності
3 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при

	цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Фольклор як автономна естетична система			
Тема 1. Фольклор – невід'ємна складова національної культури			
лекційні	2	0,07	2
Тема 2. Роди і жанри фольклору			
лекційні	2	0,07	
Змістовий модуль 2. Українська народна міфологія та обрядова творчість			
Тема 1. Українська народна міфологія. Міфологія і фольклор			
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,07	3
Тема 2. Календарно-обрядова поезія			
лекційні	2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,13	3
Тема 3. Родинно-обрядова поезія			
лекційні	2	0,07	
Змістовий модуль 3. Жанрова система українського фольклору			
Тема 1. Український народний епос			
Лекційні	4		

практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1	0,17	3
Тема 2. Історичні пісні			
Лекційні	2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1	0,1	3
Тема 3. Балада в системі жанрів українського фольклору			
Лекційні	2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1	0,1	3
Тема 4. Українські ліричні пісні			
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1	0,03	3
Тема 5. Пісні-монострофи			
лекційні	2	0,07	
Тема 6. Казки			
лекційні	4		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,2	6
Тема 7. Неказкова проза			
лекційні	2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,13	6
Тема 8. Прислів'я та приказки. Загадки			
лекційні	2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,13	3
Тема 9. Народна драма			
Лекційні	2	0,07	
Змістовий модуль 4. Місце фольклору в системі професійної підготовки вчителя-словесника			
Тема 1. Роль і місце УНТ в системі професійної парадигми майбутнього вчителя української мови й			

літератури			
Лекційні	2	0,07	
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,07	2
Тема 2. Дитячий фольклор			
лекційні	2	0,07	1
ІНДЗ	10	0,33	12
Підготовка і складання екзамену	30	1	50
Підсумок			100

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук (пакет Microsoft Office), мультимедійний проєктор, ресурси Moodle, Google Classroom, Zoom, тексти для обов'язкового читання; підручники, посібники й інші види навчальної літератури.

13. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: Підручник. К.: Знання–Прес, 2001. 591 с.
2. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. К.: Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
3. Таланчук О.М. Українознавство. Усна народна творчість: Навчально-методичний посібник. К.: Либідь, 1998. 248 с.
4. Філоненко С. О. Усна народна творчість: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 416 с.

Додаткова

1. Богдан С.К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К.: «Рідна мова», 1998. 475 с.
2. Борисенко В.К. Весільні звичаї та обряди на Україні. К., 1988. 192 с.
3. Бріцина О. Українська народна соціально-побутова казка: Специфіка та функціонування. К., 1989.
4. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. К.: Довіра, 1993. 414 с.
5. Воропай О. Звичаї нашого народу // Етнографічний нарис. У 2 кн. К., 1991.

6. Голубенко І.О. Пісенний відгомін життя (сучасна українська пісня): Посібник для студентів української філології та інших філологічних факультетів. К.: НПУ, 1998. 46 с.
7. Грица С. Фольклор у просторі та часі. Тернопіль: «Астон», 2000. 246 с.
8. Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народнопоетична творчість. К.:Вища школа, 1983. 357 с.
9. Грушевський М. Історія української літератури: У 6-т., 9 кн. Т.1. К.: Либідь, 1993. 392 с.
10. Давидюк В.Ф. Українська міфологічна легенда. Львів: Світ, 1992.
11. Данилевський Г.П. Чумаки. К.: Веселка, 1992. 110 с.
12. Дей О.І. Сторінки з історії української фольклористики. К.: Наук. думка, 1975. 271 с.
13. Дмитренко М. Гнат Танцюра: До 100-річчя від дня народження. Київ – Вінниця, 2001. 48 с.
14. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. К.: Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
15. Довженок Г. В. Український дитячий фольклор. К.: Наук. думка, 1981. 172 с.
16. Дунаєвська Л.Ф. Українська народна казка. К.: Вища школа, 1987. 127 с.
17. Єфремов С. Історія українського письменства. К.: Феміна, 1995. 688 с.
18. Записки о Южной Руси: Издал П. Кулиш. К.: Днипро, 1994. 719 с.
19. Іваницький А. Українська музична фольклористика. К.: Заповіт, 1997. 392 с.
20. Іванченко М.Г. Дивосвіт прадавніх слов'ян. К.: Рад. письменник, 1991. 397 с.
21. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: У 2-кн., 4 т. - Кн.1. К.: АТ «Обереги», 1994. 400 с.
22. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: У 2-кн., 4 т. - Кн.2. К.: АТ «Обереги», 1994. 528 с.
23. Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України. Нариси й статті. Львів, 2002. 350 с.
24. Климаш Роберт-Богдан. Українська народна культура в канадських преріях. К.: Дуліби, 2013. 318 с.
25. Колесса Ф. Українська усна словесність / Вст. ст. М. Мушинки. Едмонт, 1983. 154 с.
26. Костомаров М. Слов'янська міфологія. К.: Либідь, 1994. 283 с.
27. Кравцов Н.И. Славянский фольклор: Учеб. пособие для филол. специальностей ун-тов. М.: Изд-во Моск.ун-та, 1976. 262 с.
28. Кушпет В. Старцтво: мандрівні старці-музиканти в Україні (XIX – поч. XX ст.): Наукове видання. К.: Темпора, 2007. 592 с.

29. Лисенко М. Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень у виконанні Остапа Вересая. К.: Музична Україна, 1976.
30. Маховська С. Весільні пісні Поділля: жанрова специфіка, особливості функціонування, поетика. Хмельницький: Видавець ПП Заколотний М. І., 2012. 320 с.
31. Мишанич С.В. Система жанрів в українському фольклорі. *Українознавство: Посібник*. К.: Зодіак-ЕКО, 1994. С. 263 – 276.
32. Мишанич О.В. Українська література другої половини XVIII ст. і усна народна творчість. К.: Наук. думка, 1980. 342 с.
33. Москаленко М., Новикова М. Українські замовляння. К., 1993. 307 с.
34. Мушкетик Леся. Персонажі української народної казки / Л. Г. Мушкетик. К.: Укр. письменник, 2014. 360 с.
35. Мушкетик Леся. Фольклор українсько-угорського порубіжжя. К.: Укр. письменник, 2013. 496 с.
36. Народні плачі та голосіння // Нариси з історії української музики. К., 1964.
37. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу (Ескіз української міфології). К.: АТ «Обереги», 1992. 88 с.
38. Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі. Книга 1. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1997. 424 с.
39. Осипець Р. Українська народна пісенна культура як засіб формування національної самосвідомості. *Українська мова і література в школі*. 1998. № 9. С. 11 – 13.
40. Пазяк М.М. Українські прислів'я та приказки: проблеми пареміографії / АН УРСР. Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М.Т. Рильського. К.: Наук. думка, 1984. 203 с.
41. Погребенник В.Ф. Фольклоризм української поезії (ост. трет. XIX – пер. десят. XX ст.). К.: Юніверс, 2002.
42. Поліщук Ф.М. Український фольклор. Давня українська література. К.: Вища шк., 1991. 190 с.
43. Приповідки або українська народна філософія / В.С. Плав'юк, Асоціація Укр. Піонерів Альберти. Едмонтон, Канада, 1988. 354 с.
44. Пропп В.Я. Исторические корни волшебной сказки. Научная редакция, текстологический комментарий И.В. Пешкова. М.: Лабиринт, 2002. 336 с.
45. Путилов Б.Н. Фольклор и народная культура. СПб., 1994. 150 с.
46. Руденко Ю. Основи сучасного українського виховання. К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2003. 328 с.
47. Русин М.Ю. Фольклор: традиції і сучасність. К., 1991. 103 с.

48. Руснак І.Є. Думи та історичні пісні: Тексти та їх інтерпретація. Кіровоград: Степова Еллада, 1999. 96 с.
49. Скуратівський В.Т. Місяцелік. Український народний календар. К.: Довіра, 1993. 272 с.
50. Скуратівський В.Т. Русалії. К.: Довіра, 1996. 734 с.
51. Сторожук А.І. Чудові миттєвості дитинства. Навчальний посібник. Вінниця: Континент-Прим, 2003. 84 с.
52. Сушко В. Життя нескінченне: поховальна обрядовість українців Слобожанщини ХІХ – ХХІ ст. Х.: ПП Бровін О. В., 2012. 236 с.
53. Федас Й. Український народний вертеп (у дослідженнях ХІХ – ХХ ст.). К.: Наук. думка, 1987. 182 с.
54. Франко І. Із секретів поетичної творчості // І.Франко. Краса і секрети творчості. К., 1980. С. 340 – 439.
55. Франко І. Останки первісного світогляду в руських і польських народних загадках // Зібрання творів: В 50 т. Т. 26. К.: Наук. думка, 1981. С. 332 – 346.
56. Ятченко В.Ф. Про розвиток духовності українського етносу дохристиянської доби. К., 1998. 200 с.

Тексти, довідники

1. Балади. Кохання та дошлюбні взаємини / Упоряд. Дей О.І., А. Ю. Ясенчук (тексти), А.І. Іваницький (мелод.). Відп. ред. М.М. Гайдай. К., 1988. 318 с.
2. Вагилевич І.М. Народні пісні в записах Івана Вагилевича / Упоряд., вступ. стаття і приміт. М.Й. Шалати. К.: Музична Україна, 1983. 159 с.
3. Весільні пісні. У 2-х кн. / Упор., примітки М.М. Шубравської. Нот. матеріал. упор. О.А. Правдюк, Н.А. Бугель; відп. ред. І.П.Березовський. К., 1982.
4. Весільні пісні / За ред. Дея О., Зубкової С. та ін. К.: Дніпро, 1988. 475 с.
5. Весільні пісні: Народні співи. Кн.2. / Зібрав та упоряд. Мишанич М. Львів: Гердан, 1992. 88 с.
6. Гордійчук М. Українські народні пісні. К.: Музична Україна, 1979. 271 с.
7. Дей О.І. Народнопісенні жанри. Вип.2. К.: Музична Україна, 1983. 112 с.
8. Дей О.І. Українська народна балада. К.: Наук. думка, 1986. 261 с.
9. Дитячий фольклор. Колискові пісні та забавлянки. К.: Наук. думка, 1984. 472 с.
10. Жупанин С.І. Верховиночка. Література рідного краю: Навч. посібник. У 2-х книгах. Кн.1. К.: Рута, 2003. 176 с.
11. Закувала зозуленька: Антологія української народної творчості. К.: Веселка, 1989. 376 с.

12. Історичні пісні / Упор. М. С. Родіна, В.Г. Хоменко; Нотн. матеріал упоряд. А.І. Гуменюк, І.П. Березовський. Відп. ред. М.Т.Рильський. К., 1963.
13. Колядки та щедрівки: Зимова обрядова поезія трудового народу / Упоряд., передм. і примітки О.І. Дея. Нот. матеріал упоряд. А.І. Гуменюк; відп. ред. М.Т. Рильський. К., 1965. 640 с.
14. Легенди та перекази / Упоряд. та примітки А.Л. Іоаніді. Вст. ст. О.І. Дея. Відп. ред. І.П. Березовський. К., 1975. 400 с.
15. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Т. Гром'яка та ін. К.: Академія, 1997. 750 с.
16. Лозинський Й.І.Українське весілля / Упоряд. і вступ. ст. Р.Ф. Кирчіва. К.: Наук. думка, 1992. 174 с.
17. Мифология. Большой энциклопедический словарь / Гл. ред. Е.М. Мелетинский. 4-е изд. М., 1998. 736 с.
18. Музичний фольклор з Полісся у записах Ф. Колесси та К. Мошинського. Реконструкція матеріалу, підготовка до друку, вступна стаття та примітки С. Грици. К.: Музична Україна, 1995. 418 с.
19. Мудре слово: прислів'я та приказки в говірках Нижньої Наддніпрянщини. Зібрав Чабаненко В. Запоріжжя, 1992.
20. Наймитські та заробітчанські пісні / Упоряд. С.Й. Грицай, О.І. Дей, М.Г. Марченко. К., 1975.
21. Народні думи, пісні, балади. Упор. В.В. Яременко. К.: Молодь, 1970. 435 с.
22. Наспівала мати. Пісенний світ О.Довженка. Упор. В.М. Пригоровський. К.: Муз. Україна, 1995. 186 с.
23. Народні повір'я / Упор. М. Дмитренко. К.: Ред. часопису «Народознавство», 2000. 132 с.
24. Народні прислів'я та приказки / Упорядн., передм. М.Дмитренка. К.: Ред.часопису «Народознавство», 1999. 180 с.
25. Ой у лузі червона калина: Українські січові стрільці в піснях / Упоряд. М. Кришук; Муз. розшифрування М. Запотічного. Тернопіль, 1990. 56 с.
26. Писана керниця: Топонімічні легенди та перекази українських Карпат / Зібрав та впорядк. В. Сокіл. Львів, 1994.
27. Пісні літературного походження // Упоряд. В.Г. Бойко (тексти), А.Ф. Омельченко (мел.). К., 1979.
28. Пісні Поділля / Упорядн. С. Мишанич. К.: Наук. думка, 1976. 520 с.

29. Пісні українських січових стрільців // Ред. упоряд. П.М. Чаловський. Івано-Франківськ, 1994.
30. Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології / С. Плачинда. К.: Укр. письменник, 1993. 63 с.
31. Повстанські пісні / Упоряд. і музичний редактор Василь Подуфалій. Тернопіль, 1992. 78 с.
32. Погребенник Ф.П. Наша дума, наша пісня: Нариси, дослідження / Ф.П. Погребенник. К.: Муз. Україна, 1991. 207 с.
33. Прислів'я та приказки: Людина. Родинне життя. Риси характеру // Упоряд. М.М. Пазяк. Відп. ред. С.В. Мишанич. К., 1990. 528с.
34. Пушик С. Г. Приповідки почув, записав і впорядкував Степан Пушик. Івано-Франківськ: Фоліант, 2009. 360 с.
35. Рекрутські та солдатські пісні // Упоряд. А.І. Іоаніда, О.А. Правдюк. К., 1974.
36. Русалка Дністровая: Фольклорно-літературний альманах «Руської трійці». Вступ. ст., підг. текстів і приміт. М.Й. Шалати. К., 1987.
37. Семиліточка:Українські народні казки / Упорядн. Л.Ф. Дунаєвська К.: Веселка, 1990. 319 с.
38. Сивачук Н.П. Старовинні пісні Уманщини (записані з голосу Мотрони Сінкевич) / Уманський держ.пед.ун-т ім. Павла Тичини, 2001. 38 с.
39. Січова скарбниця: Упорядкування, мовна редакція, передне слово і примітки Віктора Чабаненка. Запоріжжя: ЗДУ, 1999. 492 с.
40. Співанки-балади Верховини // Упоряд. Ю.І. Бойчук. Ужгород, 1992.
41. Стрілецькі пісні / Упоряд., запис, вступ.ст. О. М. Кузьменко. Л.: Ін-т народознавства НАН України, 2005. 640 с.
42. Танцюра Г. Весілля в селі Зятківцях / Упоряд., ред. М.К. Дмитренко, Л.О. Єфремова. К.: Редакція часопису «Народознавство», 1998. 404 с.
43. Українські замовляння / Упор. М.Н. Москаленко. К.: Дніпро, 1993. 309 с.
44. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література ХІХ ст.: Довідник / Редкол. С.П. Денисюк, В.Г. Дончик, П.П. Кононенко та ін. К.: Либідь, 2000. 360 с.
45. Українська літературна енциклопедія / Редкол.: І.О.Дзевєрін. (відп. ред.) та ін. К., 1988. Т.1.
46. Українські народні думи та історичні пісні / Упорядн. О. Таланчук. К.: Веселка, 1993. 239 с.

47. Українські народні пісні, наспівані Д. Яворницьким: Пісні та думи з архіву вченого / Упоряд., вступ.стаття, примітки та коментар М.М. Олійник-Шубравської. К.: Музична Україна, 1990. 456 с.
48. Українські народні пісні про кохання: Пісенник / Упор. Т.О. Дмитрієва. Вид. 3-тє. К.: Музична Україна, 1988. 136 с.
49. Українські приказки, прислів'я і таке інше: збірники О.В. Марковича та інших. Уклав М. Номис. К., 1993.
50. Чумацькі пісні / Упоряд. О.І. Дей, А.Ю. Ясенчук (тексти), А.І. Іваницький (мел.). К.: Наук. думка, 1976. 544 с.

Інформаційні ресурси

<https://authenticukraine.com.ua/manners-ordinances-celebrations>

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Усна народна творчість» заснована на положеннях Етичного кодексу, [Положенні про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти](#), [Положенні про академічну доброчесність](#), [Положенні щодо політики розвитку soft skills](#) в Маріупольському державному університеті.

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unichек, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Усна народна творчість
Освітня програма	Філологія. Українська мова та література, редагування. Середня освіта. Українська мова та література, зарубіжна література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Української філології
Викладач ШБ, посада	Євмененко Олена Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент
Електронна адреса викладача	o.evmenenko@mu.edu.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Понеділок кожного тижня, 15.30 онлайн (платформа Zoom)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	https://moodle.mu.edu.ua/course/view.php?id=11599
Компетентності та програмні результати навчання	<i>Для ОП Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література:</i> КЗ-2, КЗ-4, КП-2, КП-8, РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 <i>Для ОП Філологія. Українська мова та література, редагування:</i> КЗ-5, КЗ-6, КЗ-7, КЗ-10, КЗ-11, КП-7, КП-8, КП-10, РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семинар.		
1-й	120/4	16	8	Конспектування, пошуково-аналітична робота/ лепбук	Екзамен

Завідувач кафедри

Ірина МЕЛЬНИЧУК

Гарант ОП

Марія НІКОЛЬЧЕНКО

Віктор ДВОРЯНКІН